

реалізації або найбільшу грошову (гривневу) активність [2]. У категорію «А» включають найдорожчі види запасів із тривалим циклом замовлення. До категорії «Б» запаси, що є не такими дорогими і менш значимі у формуванні кінцевих результатів. У категорію «С» входять всі інші товари, які мають низьку вартість та практично не впливають на формування кінцевих результатів.

Для врахування фактору випадковості продажу використовують XYZ-аналіз. **XYZ-аналіз** дозволяє оцінити стабільність продажу товарів залежно від попиту на них. **Група X** — товари, що характеризуються стабільним попитом, **Y** — товари, що мають деякі коливання продажу, **Z** — товари з нерегулярним і нестабільним попитом. Групування відбувається на основі коефіцієнта варіації. [3]

Після цього для товарів групи AX (для товарів, які забезпечують 70-80% прибутку та за умови рівномірного розподілу попиту на них протягом року) бажано визначити оптимальну партію поставки, що дозволить оптимізувати витрати на складське зберігання та замовлення товарів.

Крім того, для підприємств, які торгують сезонним товаром, аналіз доцільно доповнювати вивченням сезонних коливань, що дасть уявлення про зміну попиту споживачів на товари підприємства в окремі періоди року.

Провівши аналіз за допомогою вказаних методів підприємство може визначити популярні товари та товари з найменшим попитом і приймати відповідні управлінські рішення щодо маркетингової політики підприємства.

Список використаних джерел.

1. Бондаренко В. А. Проблемы достоверности маркетинговых исследований как основы принятия управленческих решений // Практический маркетинг. – 2010. – № 11. – Режим доступа: <http://www.cfin.ru/press/practical/2010-11/index.shtml>.

2. Гаркуша Н.М. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті: навч. посіб. / Н.М.Гаркуша, О.В.Цуканова, О.О.Горошанська. – К.: Знання, 2012. – 591 с. 3. Корягіна С.В. Маркетинговий аудит: навч. посіб. / С.В.Корягіна, М.В.Корягін, К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 320 с.

УДК:332. 005. 33

ПРОЦЕДУРА ЕКСПЕРТИЗИ ЯК НЕОБХІДНИЙ ЕЛЕМЕНТ КОМПЛЕКСНОЇ ДІАГНОСТИКИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ

Г.О. Зелінська

*ІФНТУНГ, вул. Карпатська, 15, м. Івано-Франківськ, Україна, 76019,
e-mail:zelinska_h@mail.ru*

Вступ. В сучасних умовах розвитку регіону особливе значення надається трансформаційним перетворенням в регіональній освітній системі. Головною рушійною силою всіх сучасних трансформацій в системі регіональної освіти виступає підвищення вимог до рівня інтелектуального і морального розвитку **людини**, її соціальної та професійної готовності до життя у швидкозмінному світі. Не останнє місце в трансформації освітньої

системи регіону (РОС) належить освітньому менеджменту (РОМ). Його вектор повинен спрямовуватись на ефективне управління РОС, в першу чергу на вищі навчальні заклади (ВНЗ), здатних зробити державу конкурентоспроможною на світовій арені.

Зміни, що відбуваються в освітньому житті українського суспільства – це світовий та європейський контексти розвитку освіти, зміни у ставленні й вимогах держави і суспільства до її якості, становлення інтегративної освітньої парадигми, розвиток теорії освітнього менеджменту й суміжних наук, зміни у фінансуванні освіти й засобах регулювання діяльності навчальних закладів. В результаті цих суттєвих перетворень особливого значення набувають різні підходи до розвитку освітнього середовища. Одним з таких є *регіональний* підхід. Він забезпечує умови для осмислення соціально-економічних змін, продукування прогресивних ідей, подолання консервативних стереотипів в процесі управління. Відтак, регіональна система освіти як організаційна структура, що знаходиться на конкретній території та віднесена до територіально суспільної системи (ТСС) регіону, дає можливість найповніше забезпечити неперервність освіти особистості. Вона враховує потенційні можливості й особливості освітнього середовища, реальні потреби споживачів освітніх послуг, освітнього ринку й ринку праці, утверджує інноваційну політику, сприяє задоволенню освітніх потреб соціуму.

В умовах інноваційного розвитку регіону особливо актуальним постає питання щодо розробки стратегічного плану розвитку РОС. Конкретним інструментом регіонального освітнього менеджменту може стати проведення експертизи РОС. Вона передбачає комплексний інструментарій діагностики, а саме: моніторинг, оцінку та прогнозування розвитку РОС, що дасть можливість компетентно й системно підходити до розв'язання складних багатофакторних проблем, які виникають у функціонуванні освітньої системи регіону. З огляду на вищезазначене, можна стверджувати, що експертиза повинна базуватися на багатокритеріальній моделі, окремими елементами якої виступають економічна, соціальна та екологічна складові.

Експертиза має на меті оцінювання процесів, що протікають в РОС, які вже відбулися, тривають або тільки передбачаються на майбутнє. Її об'єктом є діяльність навчальних закладів (НЗ) РОС. Процедура експертизи передбачає створення відповідного продукту, яким, як правило, є висновки експертів, що повинно стати програмою дій для прийняття гнучких рішень регіональними органами управління освітою.

Проведення експертизи РОС, вважаємо, має базуватися на використанні:

системного підходу як напряму у методології наукового пізнання і соціальної практики, в основі якого лежить розгляд об'єктів як систем. [1, с. 305];

проектного підходу, оскільки забезпечує цілісність збалансованих і пов'язаних між собою навчальних закладів, що задовольняють різноманітні потреби мешканців регіону з урахуванням своєрідності культури;

регіонального підходу, що дає можливість, з одного боку, враховувати регіональні особливості (історичні, культурні, соціально-економічні та ін.) у змісті, організації освітнього й навчально-виховного процесів, з іншого – розширювати мережу навчальних закладів різних типів та з різними освітніми послугами для забезпечення зростаючих потреб соціуму щодо отримання якісної освіти [2, с. 114];

підходу до сталого розвитку цивілізації як домінуючої стратегії розвитку XXI ст., який передбачає сталий розвиток його соціальних інституцій, у тому числі й РОС. Відтак концептуальною основою розвитку регіональної освітньої системи повинна стати методологія сталого розвитку. На думку М. Багрова, цілі розвитку будь-якого регіону повинні вписуватися у світову стратегію розвитку. Проте вони повинні бути конкретизованими й розглянутими крізь призму регіону, гранями якої є соціум, здорове середовище й безпека. Все інше – засоби, а не цілі [3, с. 189].

Отже, сталий розвиток освіти передбачає організаційно-педагогічні зміни, новий вимір, масштаб, нові функції освітнього менеджменту через оновлення й модифікацію існуючих. Нині викристалізовується нова глобальна мета моделі сталого розвитку РОС – освітнє забезпечення сталого розвитку цивілізації. Визначена мета збігається з Програмою дій «Порядок денний на XXI століття», де наголос зроблено на «переорієнтацію освіти на питання сталого розвитку» [4, с. 327.]

Концепція сталого розвитку передбачає поєднання трьох основних точок зору: економічної, соціальної й екологічної.

Економічна складова сталого розвитку забезпечує підтримку, збереження, раціональне використання створеного людством матеріального, людського(зокрема, інформаційного й культурного) та природного капіталу.

Соціальна складова орієнтована на людину й спрямована на збереження стабільності соціальних і культурних систем.

З екологічної точки зору сталий розвиток повинен забезпечувати цілісність біологічних і фізичних природних систем. Особливе значення має життєздатність екосистем, від яких залежить глобальна стабільність всієї біосфери. Основна увага приділяється збереженню здатності до самовідновлення й динамічної адаптації природних систем і систем, створених людиною.

Потреба у науковому дослідженні проблем становлення регіонального освітнього менеджменту обґрунтована інерційністю механізмів регіонального управління, зростаючими потребами в інтенсивній реалізації переваг територій тощо. Процедура проведення експертизи РОС передбачає визначення вимірюваних показників та індикаторів ефективності її менеджменту, які б могли стати основою для моделювання сучасних процесів розвитку освіти в регіоні. Тому пошук показників, які б кількісно визначали ефективність управління освітою потребує розробки та подальших досліджень.

Список використаних джерел:

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
2. Ващенко Л.М. Управління інноваційними процесами в загальній середній освіті регіону: [монографія] / Л. М. Ващенко. – К.: Видавниче об'єднання «Тираж», 2005. – 360 с.
3. Багров Н.В. Региональная геополитика устойчивого развития / М.В. Багров. – К.: Лыбидь, 2002. – 256 с.
4. Програма дій «Порядок денний на XXI століття» («Agenda 21»)/ Переклад з англійської: ВГО «Україна. Порядок денний на XXI століття». – К. : Інтелсфера, 2000. – 360 с.